

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

§ 1.

1. Regulamin opcji towarowej w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim Spółce Akcyjnej, zwany dalej „Regulaminem”, określa zasady zawierania oraz rozliczania transakcji opcji towarowej w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim Spółce Akcyjnej, zwanej dalej „Bankiem”.
2. Wszystkie określenia, o ile nie zostały zdefiniowane odrębnie w niniejszym Regulaminie, przyjmują znaczenie nadane im w Regulaminie „Ogólne warunki współpracy z Klientami na rynku finansowym w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim Spółce Akcyjnej”.

§ 2.

Użyte w Regulaminie określenia oznaczają:

- 1) **azjatycka opcja towarowa** – rodzaj opcji towarowej, dla której warunki wykonania są spełnione, jeżeli w dniu wygaśnięcia opcji **CALL** albo opcji **PUT** cena referencyjna będzie odpowiednio wyższa albo niższa od ceny wykonania opcji, gdzie ceną referencyjną będzie średnia arytmetyczna cen towaru z okresu obserwacji uzgodnionego pomiędzy stronami,
- 2) **cena referencyjna** – uzgodniona w dniu zawarcia transakcji opcji towarowej cena towaru zgodnie z Listą towarów, której wartość w dniu wygaśnięcia opcji towarowej decyduje o spełnieniu warunków wykonania opcji, jeżeli Strony nie postanowiły inaczej cena referencyjna pochodzi z dnia wykonania opcji towarowej lub jeżeli podany jest okres obserwacji, jest średnią arytmetyczną cen referencyjnych z okresu obserwacji,
- 3) **cena wykonania** (cena realizacji) – wysokość ceny towaru wyznaczająca warunki wykonania opcji, ustalona w transakcji opcyjnej pomiędzy Bankiem a Klientem,
- 4) **dzień płatności premii** – drugi dzień roboczy następujący po dniu zawarcia transakcji opcyjnej, w którym następuje płatność premii; dzień płatności premii może przypadać w innym dniu roboczym, jeżeli Strony tak postanowią jednak nie później niż w dniu rozliczenia opcji,
- 5) **dzień realizacji** (dzień wykonania) – dzień, w którym nabywca opcji może wykonać opcję,
- 6) **dzień roboczy towaru** – dzień, w którym źródło ceny będące rynkiem zorganizowanym jest dostępne dla prowadzenia normalnej działalności (lub dzień, który byłby takim dniem gdyby nie wystąpiło zakłócenie rynku) lub dzień, w którym źródło ceny nie będące rynkiem zorganizowanym publikuje cenę referencyjną (lub dzień, który byłby takim dniem gdyby nie wystąpiło zakłócenie rynku),
- 7) **dzień rozliczenia** – dzień płatności kwoty rozliczenia uzgodniony przez wskazanie liczby dni roboczych towaru po ostatnim dniu obserwacji zgodnie z Listą towarów, o ile Strony tak postanowią,
- 8) **europejska opcja towarowa** – rodzaj opcji towarowej, dla której warunki wykonania są spełnione, jeżeli w dniu wygaśnięcia opcji **CALL** albo opcji **PUT** cena referencyjna będzie odpowiednio wyższa albo niższa od ceny wykonania opcji,
- 9) **kwota rozliczenia** – kwotę należną nabywcy opcji od wystawcy opcji w sytuacji, gdy zostaną spełnione warunki wykonania opcji,
- 10) **Lista towarów** – Listę towarów bazowych, cen referencyjnych i minimalnych nominalów dla towarowych transakcji pochodnych w PKO Banku Polskim SA, dla których Bank zawiera towarowe transakcje pochodne wydawaną w formie Komunikatu, dostarczaną Klientowi wraz z Regulaminem, wraz z późniejszymi zmianami, o których Bank powiadomił Klienta w formie Komunikatu.
- 11) **nabywca opcji** – Stronę transakcji opcyjnej kupującą opcję towarową, która posiada uprawnienia do otrzymania wypłaty kwoty rozliczenia, jeżeli zostaną spełnione warunki wykonania opcji,
- 12) **nominał transakcji opcyjnej** – określoną w warunkach transakcji liczbę jednostek towaru dla transakcji opcyjnej,
- 13) **okres obserwacji** – jeżeli Strony nie postanowią inaczej, okres trwający od momentu zawarcia transakcji opcji towarowej do dnia wygaśnięcia,
- 14) **opcja CALL** – typ opcji towarowej, w której nabywca opcji towarowej nabywa prawo do otrzymania kwoty rozliczenia, gdy cena referencyjna jest wyższa od ceny wykonania (ceny realizacji) opcji towarowej,
- 15) **opcja PUT** – typ opcji towarowej, w której nabywca opcji towarowej nabywa prawo do otrzymania kwoty rozliczenia, gdy cena referencyjna jest niższa od ceny wykonania (ceny realizacji) opcji towarowej do sprzedaży towaru,
- 16) **opcja towarowa** – kontrakt finansowy, w ramach którego jedna ze Stron nabywa od drugiej Strony, za określoną cenę, prawo, ale nie zobowiązanie, do odebrania kwoty rozliczenia, jeżeli zostaną spełnione warunki wykonania opcji,
- 17) **premia** – cenę, jaką płaci nabywca opcji wystawcy opcji za nabycie prawa do otrzymania wypłaty kwoty rozliczenia, jeżeli zostaną spełnione warunki wykonania opcji,
- 18) **średnia arytmetyczna** – średnią arytmetyczną cen referencyjnych zaobserwowanych w okresie obserwacji,
- 19) **towar** – aktywo bazowe uzgodnione w warunkach transakcji,
- 20) **transakcja opcyjna** – transakcję kupna albo sprzedaży opcji towarowej,
- 21) **waluta transakcji** – walutę, w której płatne są premia, kwota rozliczenia transakcji oraz w której wyrażona jest cena referencyjna,
- 22) **warunki wykonania opcji** – określone dla danego rodzaju opcji towarowej warunki, których spełnienie skutkuje prawem do wykonania prawa majątkowego w postaci wypłaty kwoty rozliczenia,
- 23) **wykonanie opcji** (realizacja opcji) – zdarzenie wejścia w życie zobowiązań wystawcy opcji na rzecz nabywcy opcji wynikających z zawartej transakcji opcyjnej,
- 24) **wystawca opcji** – Stronę transakcji opcyjnej sprzedającą opcję towarową, która ma obowiązek zapłaty kwoty rozliczenia na rzecz nabywcy opcji, jeżeli zostaną spełnione warunki wykonania opcji.
- 25) **źródło ceny referencyjnej** – podmiot albo system podający cenę referencyjną.

§ 3.

1. Bank zawiera transakcje opcyjne w odniesieniu do towarów oraz cen referencyjnych określonych w Liście towarów.
2. Minimalny nominał transakcji opcyjnej określony jest w Liście towarów, o ile Strony nie ustalą inaczej.

Rozdział 2. Zasady zawierania transakcji opcyjnej

§ 4.

1. Strony ustalają telefonicznie warunki zawieranej transakcji opcyjnej i są zobowiązane do uzgodnienia warunków transakcji w sposób jednoznaczny określając z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, w szczególności:
 - 1) rodzaj opcji (europejska opcja towarowa, azjatycka opcja towarowa)
 - 2) typ opcji (CALL, PUT)
 - 3) kierunek transakcji opcyjnej (kupno lub sprzedaż opcji przez Klienta),
 - 4) towar,
 - 5) walutę transakcji,
 - 6) nominalną transakcji (liczba jednostek towaru),
 - 7) rodzaj i źródło ceny referencyjnej,
 - 8) dzień realizacji opcji,
 - 9) dzień rozliczenia,
 - 10) cena wykonania,
 - 11) walutę i kwotę premii,
 - 12) dzień płatności premii,
 - 13) okres obserwacji – w przypadku azjatyckiej opcji towarowej,
 - 14) kwotę i walutę zabezpieczenia,
 - 15) wysokość stopy procentowej w stosunku rocznym obowiązującej dla depozytu gwarancyjnego, jeżeli Klient ustanawia zabezpieczenie w formie depozytu gwarancyjnego na warunkach negocjowanych,
 - 16) numer rachunku bankowego/numery rachunków bankowych Klienta do rozliczenia opcji w sposób jednoznacznie pozwalający na jego/ich zidentyfikowanie, o ile Klient wskazał rachunki do rozliczania transakcji skarbowych, z zastrzeżeniem ust.2.
2. Numery rachunków, o których mowa w ust. 1 pkt 16, mogą nie być ustalone w warunkach zawieranej transakcji, o ile Klient wskazał w Umowie rachunki do rozliczania transakcji skarbowych.
3. Jeżeli Strony nie uzgodnią dnia płatności premii, to przyjmuje się, że przypada on drugiego dnia roboczego po zawarciu transakcji opcyjnej.
4. Jeżeli Strony nie uzgodnią dnia rozliczenia opcji, to przyjmuje się liczbę dni od daty wygaśnięcia opcji wskazaną w Liście Towarów,
5. Strony podczas zawierania transakcji opcji towarowej powinny także uzgodnić zakłócenia rynku, jeśli miałyby być inne niż te wymienione w § 12, czynności alternatywne i kolejność ich stosowania, oraz zasady zaokrąglania. W przypadku braku takich ustaleń zastosowanie mają odpowiednie postanowienia Regulaminu.
6. Przyjęcie przez Strony warunków transakcji ustalonych telefonicznie stanowi zawarcie transakcji opcyjnej oraz wyrażenie zgody przez Klienta na pobranie przez Bank z jego rachunku bankowego środków pieniężnych w celu rozliczenia transakcji opcyjnej. Zgoda nie może być odwołana.

§ 5.

1. W dowolnym dniu roboczym i przed dniem realizacji transakcji opcyjnej Klient ma prawo w drodze zawarcia transakcji przeciwstawnej do:
 - 1) odsprzedaży Bankowi kupionej przez siebie transakcji opcyjnej,
 - 2) odkupu od Banku sprzedanej przez siebie transakcji opcyjnej.
2. Transakcja opcyjna odkupiona przez wystawcę i transakcja opcyjna odsprzedana przez jej nabywcę nie podlega wykonaniu.

Rozdział 3. Warunki rozliczenia transakcji opcyjnej

§ 6.

Za godzinę wygaśnięcia transakcji opcyjnej w dniu jej wygaśnięcia, przyjmuje się godzinę określoną w Liście Towarów.

§ 7.

1. W celu rozliczenia transakcji opcyjnej konieczne jest posiadanie przez Klienta rachunku bankowego prowadzonego w walucie transakcji.
2. W dniu płatności premii nabywca opcji zobowiązany jest do zapłacenia wystawcy opcji premii, z zastrzeżeniem ust. 3 i ust. 4.
3. W przypadku, gdy Stroną zobowiązaną do zapłaty premii jest Bank, od dnia płatności premii do dnia rozliczenia, kwota premii:
 - 1) zwiększa kwotę zabezpieczenia transakcji, lub
 - 2) zostaje zdeponowana w formie depozytu gwarancyjnego w przypadku transakcji zawartej w ciężar limitu.
4. Klient będący nabywcą opcji jest zobowiązany do posiadania na rachunku bankowym wymaganej ilości środków pieniężnych do rozliczenia premii, nie później niż do godziny wskazanej przez Bank w Komunikacie w dniu płatności premii.
5. W przypadku gdy środki na rachunku bankowym Klienta są niewystarczające do pobrania przez Bank kwoty premii, transakcja opcyjna zostaje zamknięta poprzez zawarcie przez Bank z Klientem transakcji przeciwstawnej do uprzednio zawartej i rozliczenie jej po aktualnej cenie rynkowej zakwotowanej przez Bank dla danego terminu zapadalności opcji.
6. Bank obliczy kwotę rozliczenia i obciąży albo uzna rachunek bankowy Klienta kwotą rozliczenia w dniu rozliczenia zamkniętej transakcji.

§ 8.

Bank jest uprawniony do jednostronnego określenia prawa do wypłaty kwoty rozliczenia.

§ 9.

1. Transakcja opcyjna jest automatycznie zrealizowana, w przypadku gdy w dniu wygaśnięcia opcji:
 - 1) cena wykonania opcji CALL jest niższa od ceny referencyjnej,
 - 2) cena wykonania opcji PUT jest wyższa od ceny referencyjnej,z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Przed dniem realizacji transakcji opcyjnej nabywca może zgłosić wystawcy opcji brak zamiaru wykonania opcji (nabywca opcji świadomie rezygnuje ze swojego prawa do wykonania opcji). W takim przypadku opcja nie zostanie wykonana nawet jeśli z porównania ceny realizacji opcji z ceną referencyjną wynika, że opcja podlegałaby realizacji.

§ 10.

W celu rozliczenia transakcji opcyjnej wystawca opcji zobowiązany jest do zapłacenia nabywcy opcji kwotę rozliczenia obliczoną według wzoru:

- 1) dla opcji CALL:

$$K = (R_2 - R_1) \times N$$

- 2) dla opcji PUT:

$$K = (R_1 - R_2) \times N$$

gdzie:

K – kwota rozliczenia

R_1 – cena realizacji,

R_2 – cena referencyjna

N – nominal transakcji opcyjnej

§ 11.

1. W dniu rozliczenia transakcji opcyjnej Bank, w zależności od wykonywanej opcji towarowej, uznaje albo obciąża rachunek bankowy Klienta kwotą rozliczenia.
2. W przypadku, gdy kwota rozliczenia jest należna Bankowi, w dniu rozliczenia Bank obciąża rachunek bankowy Klienta tą kwotą. Jeśli na rachunku bankowym Klienta brak jest wolnych środków do rozliczenia, zastosowanie mają postanowienia Regulaminu „Ogólne warunki współpracy z klientami na rynku finansowym w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim Spółce Akcyjnej”.
3. W przypadku, gdy kwota rozliczenia jest należna Klientowi, w dniu rozliczenia Bank uznaje rachunek bankowy Klienta tą kwotą.

Rozdział 4. Zakłócenia rynku

§ 12.

1. Strony ustalają następujące definicje zdarzeń dla potrzeb określenia zakłóceń rynku:
 - 1) **Nieopublikowanie ceny** – (i) źródło ceny nie opublikuje ceny referencyjnej w dniu obserwacji, lub (ii) wystąpi czasowa lub stała niedostępność źródła ceny,
 - 2) **Ograniczenie obrotu** – zawieszenie, wstrzymanie lub istotne, według Banku, ograniczenie obrotu towarami, kontraktami *futures* na towar na giełdzie lub innym rynku, na którym towar lub takie kontrakty są notowane,
 - 3) **Brak ceny** – (i) trwałe zawieszenie obrotu kontraktami *futures* na towar na giełdzie lub innym rynku, na którym takie kontrakty są notowane, (ii) niewprowadzenie do obrotu kontraktów *futures* na dany towar o nowych terminach zapadalności, (iii) zaprzestanie obrotu towarami, (iv) wycofanie towaru lub (v) trwałe zaprzestanie publikacji lub trwała niedostępność ceny referencyjnej,
 - 4) **Zmiana formuły ceny** – istotna, według Banku, zmiana formuły lub sposobu liczenia ceny referencyjnej,
 - 5) **Zmiana zawartości towaru** – istotna, według Banku, zmiana zawartości lub składu towaru,
 - 6) **Zmiana podatku** – nałożenie, zniesienie lub inna zmiana jakiegokolwiek podatku na towar (lub podatku liczonego w odniesieniu do towaru), jeżeli bezpośrednim skutkiem takiej zmiany jest wzrost lub spadek ceny towaru.
2. Następujące zdarzenia będą traktowane jako zakłócenia rynku: (1) nieopublikowanie ceny, (2) ograniczenie obrotu, (3) brak ceny, (4) zmiana formuły ceny, (5) zmiana zawartości towaru oraz (6) zmiana podatku, o ile Strony nie postanowią inaczej.
3. Wystąpienie zakłócenia rynku, o którym mowa w ust. 1 i 2, jest stwierdzane przez Bank.
4. Dzień obserwacji, w którym zaszło zakłócenie rynku, jest dniem zakłócenia.
5. W przypadku wystąpienia zakłócenia rynku, zastosowanie ma jedna z określonych poniżej czynności alternatywnych:
 - 1) **Opóźniona publikacja** – użycie przez Bank jako ceny referencyjnej dla dnia zakłócenia, ceny towaru ogłoszonej przez źródło ceny w najbliższym następnym dniu roboczym towaru po dniu zakłócenia, kwotowanej na dzień ogłoszenia takiej ceny, z zastrzeżeniem, że takie opóźnienie nie może wynieść więcej niż 8 dni roboczych towaru. Jeżeli w tym terminie nie zostanie ogłoszona cena towaru, wówczas będzie zastosowana następna czynność alternatywna ustalona przez Strony zgodnie z ust. 6,
 - 2) **Pominięcie** – użycie przez Bank jako ceny referencyjnej dla dnia zakłócenia, ceny towaru ogłoszonej przez źródło ceny w najbliższym następnym dniu roboczym towaru po dniu zakłócenia, kwotowanej na dzień ogłoszenia takiej ceny, z zastrzeżeniem, że takie opóźnienie nie może wynieść więcej niż 8 dni roboczych towaru. Jeżeli w tym terminie nie zostanie ogłoszona cena towaru, wówczas będzie zastosowana następna czynność alternatywna ustalona przez Strony zgodnie z ust. 6,
 - 3) **Określenie ceny przez Bank** – wyznaczenie przez Bank ceny referencyjnej na podstawie kwotowania uzyskanego od banku, z którym Bank zawarł na rynku międzybankowym transakcję przeciwstawną do transakcji opcji towarowej, której dotyczy zakłócenie rynku,
 - 4) **Uzgodnienie stron** – Strony, niezwłocznie po uzyskaniu informacji o wystąpieniu zakłócenia rynku, uzgodnią w dobrej wierze cenę referencyjną (lub metodę jej wyznaczenia). Jeżeli strony w ciągu 5 (pięciu) dni roboczych nie uzgodnią ceny referencyjnej (ani metody jej wyznaczenia), wówczas będzie zastosowana następna czynność alternatywna ustalona przez Strony zgodnie z ust. 6,
 - 5) **Zamknięcie transakcji** – transakcja, której dotyczy zakłócenie rynku zostanie rozliczona poprzez zapłatę kwoty rozliczenia. Kwota rozliczenia jest płatna w pierwszym dniu roboczym po dniu, w którym Bank zawiadomi Klienta o jej wysokości,
 - 6) **Zastępcza cena referencyjna** – jeżeli Strony przy zawieraniu transakcji uzgodniły zastępczą cenę referencyjną, wówczas do wyznaczenia ceny referencyjnej stosowana jest zastępcza cena referencyjna.
6. Strony podczas ustalania warunków transakcji opcyjnej ustalają kolejność stosowania czynności alternatywnych na wypadek wystąpienia zakłócenia rynku. W przypadku braku takich ustaleń, zastosowanie będą mieć następujące czynności alternatywne, w kolejności określonej poniżej:
 - 1) zastępcza cena referencyjna, w przypadku jej ustalenia przez Strony,
 - 2) opóźniona publikacja oraz pominięcie, stosowane równolegle przez 8 dni roboczych towaru od dnia zakłócenia, przy czym cena referencyjna jest określana w oparciu o pominięcie jedynie w przypadku gdy opóźniona publikacja nie przyniesie rezultatu w tym terminie,
 - 3) określenie ceny przez Bank.

Rozdział 6. Postanowienia dodatkowe

§ 13.

1. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, kwota rozliczenia zostanie zaokrąglona do drugiego miejsca po przecinku (przy czym jeśli kolejna cyfra jest większa lub równa 5 ostatnia zostanie zaokrąglona do góry).
2. W przypadku gdy do obliczenia kwoty rozliczenia została użyta cena referencyjna, która następnie została skorygowana przez źródło ceny lub podmiot ogłaszający cenę referencyjną w ciągu 30 dni od dnia ogłoszenia lub publikacji pierwotnej ceny referencyjnej, Bank może zdecydować o dokonaniu korekty rozliczenia poprzez zawiadomienie Klienta w ciągu 30 dni, licząc od dnia ogłoszenia informacji o korekcie przez źródło ceny lub podmiot ogłaszający cenę referencyjną.
3. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 2, powinno wskazywać na ogłoszenie o korekcie oraz zawierać nowe wyliczenie kwoty rozliczenia, skalkulowanej w oparciu o skorygowaną cenę, a także informację o kwocie różnicy pomiędzy skorygowaną kwotą rozliczenia a pierwotną kwotą rozliczenia i wskazanie Strony zobowiązanej do jej zapłaty.
4. Stroną zobowiązaną do zapłaty różnicy będzie Strona, która przy obliczeniu kwoty rozliczenia w oparciu o skorygowaną cenę otrzymałaby niższą kwotę rozliczenia lub byłaby zobowiązana do zapłaty wyższej kwoty rozliczenia niż w przypadku pierwotnie obliczonej kwoty rozliczenia.
5. Kwota różnicy jest płatna wraz z odsetkami obliczanymi według stawki WIBOR dla PLN oraz stawki typu LIBOR (London Interbank Offered Rate) lub innej stawki odpowiedniej dla danej waluty dla międzybankowych depozytów jednomiesięcznych w walucie kwoty rozliczenia z dnia

płatności pierwotnej kwoty rozliczenia (przed dokonaniem korekty), za okres od dnia płatności pierwotnej kwoty rozliczenia (z uwzględnieniem tego dnia) do dnia poprzedzającego dzień zapłaty różnicy włącznie.

6. Kwota różnicy wraz z odsetkami jest płatna drugiej Stronie w ciągu trzech dni roboczych od dnia zawiadomienia Klienta.

Rozdział 7. Postanowienia końcowe

§ 14.

Do przesłanek i trybu zmiany niniejszego Regulaminu stosuje się odpowiednio postanowienia Regulaminu „Ogólne warunki współpracy z Klientami na rynku finansowym w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim Spółce Akcyjnej”.